

စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၏ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်း သမိုင်းနှင့် အမြင်အယူတည်ဆောက်ခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲစဉ်သူ။ မင်းဇင်

၁၉၈၀ခုနှစ်များအတွင်းက လွတ်လပ်ပြီးခေတ်မြန်မာ့တပ်မတော်ကို တည်ထောင်ရာတွင် အရေးပါခဲ့သော အငြိမ်းစားဗိုလ်ချုပ်အောင်ကြီးမှ ဦးနေဝင်းအား မြန်မာနိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ ထိုစဉ်က တွင်ကျယ်နေသည့် သမိုင်းဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများအား သတိပြုမိအောင် ထောက်ပြခဲ့သည်။ သိန်းဖေမြင့်၊ သခင်တင်မြအစရှိသော ဗမာကွန်မြူနစ်နှင့် ၎င်းလိုလားသူများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၊ ကိုယ်တိုင်ရေးမှတ်တမ်းများကသာ ခေတ်သစ်မြန်မာ့ နိုင်ငံရေးသမိုင်း အယူအဆများကို လွှမ်းမိုးထားပြီး “သခင်သန်းထွန်း၏ နောက်ဆုံးနေ့ များ” စသည့် နိုင်ငံတော်က ထုတ်ဝေသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများမှာ နိုင်ငံရေးလိုက်စားသော လူငယ်ထု အကြား ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမရှိဟု ဦးအောင်ကြီးက ထောက်ပြသည်။ ဦးအောင်ကြီးက သူနှင့် သူ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၏ ဖြတ်သန်းမှုများအား ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ခွင့်ပြုပါရန် ဦးနေဝင်းအား ပန်ကြားခဲ့သည်။ အာဏာရှင်ဦးနေဝင်းကလည်း ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဦးအောင်ကြီး၏ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်း ဆောင်းပါးများ ပေးဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းတွေ အခန်းဆက် ပါဝင်လာတော့သည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်များနှောင်းပိုင်းတွင် ပေါ်ထွက်လာသော သခင်အောင်ကြီး (ပေါင်းတည်)၏ ဆောင်းပါးများသည် စာဖတ်ပရိတ်သတ်များ ၏ စိတ်အာရုံကို နှိုးကြား ဖမ်းစားနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် လူထုအုံကြွမှုမတိုင်မှီကာလအတွင်း နိုင်ငံရေး တက်ကြွ လှုပ်ရှားသူများနှင့် ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားများအကြား နိုင်ငံရေးရာ ပြောဆိုဆွေးနွေးစရာ အခြေခံတရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ် စစ်တပ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်တွင် စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၏ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်း ရေးသားချက်များ အဆက်ပြတ်သွားခဲ့ပြီး ပြောင်ကျဝါဒဖြန့် ယန္တရားကသာ မီဒီယာတွင် လွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်များအစောပိုင်းတွင်မူ လွတ်လပ်ရေးဖခင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အပါးတော်မြဲဖြစ်သူ တက္ကသိုလ်နေဝင်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရုပ်ပုံလွှာနှင့် နိုင်ငံရေး အမြင်များကို မှတ်တမ်းတင်ရေးသားခဲ့ရာ စာဖတ်ပရိတ်သတ် မွေ့ လျော်နှစ်သက်ခဲ့ ကြသည်။ ၂၀၀၀ခုနှစ်များ အဆန်းပိုင်းတွင်မူ ၁၉၈၈ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီဝင်တဦးဖြစ်သူ ဗိုလ်ချုပ်ချစ်ဆွေ၏ ကိုယ်တိုင်ရေးမှတ်တမ်းများ အတွဲလိုက် ထွက်လာခဲ့သည်။ အခြား စစ်ဗိုလ်ချုပ်များလည်း အလားတူ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ ရေးသားလာကြသည်။ ပြီးခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုအတွင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းကြည်၊ ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့် မှသည် ဗိုလ်ချုပ်စိုးဝင်းအထိ အတ္ထုပ္ပတ္တိပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အင်တာဗျူးဖြေဆိုသည့်ပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်း ဒါဇင်ချီ ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။

သို့ ရာတွင် ဤသို့ ပေါ်ထွက်လာသည့် စာပေအမျိုးအစားအသစ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပေါ်ထွက်လာခြင်း မရှိသေးပေ။ “လွတ်လပ်သော မြန်မာ့သုတေသနဂျာနယ်” Independent Journal of Burmese Scholarship ၏

“စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၏ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်း” သုတေသန ပရောဂျက်သည် အဆိုပါ လစ်ဟာချက်ကို ဖြည့်စွက်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ယခုသုတေသနသည် စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ လိုလားချက်၊ တန်ဖိုးထားမှု၊ နှုတ်စာ၊ နောက်ကြောင်းရင်းခံစသည်တို့ကို နားလည်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထို့အပြင် စစ်ခေါင်းဆောင်များအကြား အားပြိုင်မှုနှင့် ပဋိပက္ခ ဆက်ဆံရေး တို့ကို နားလည်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထိုစစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသမိုင်း (အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ရလဒ်များ) ကို မည်သို့ မည်ပုံ သြဇာသက်ရောက်ပုံကို လေ့လာရန် ရည်ရွယ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စာပေသမားများနှင့် သုတေသီပညာရှင်များ အနေဖြင့် အဆိုပါ “စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၏ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်း” အကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သတ်၍ စာတမ်းများ ပေးပို့ကြပါရန် သုတေသနပရောဂျက်မှ ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။ ပရောဂျက်အနေ ဖြင့် ၂၀၁၅ ဧပြီလတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ သုတေသနဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို အောက်ပါ လမ်းညွှန်မေးခွန်း ၃ ခုဖြင့် ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ (၁) စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၏ အဆိုပါ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်းများတွင် တူညီသော၊ ယေဘုယျ ကောက်ချက် ဆွဲနိုင်သော အဘော်များ ရှိ၊ မရှိ။ (၂) အကယ်၍ ရှိသည်ဆိုပါက စစ်ခေါင်းဆောင်များ (မှတ်တမ်းရေးသားသူများ) အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ တူညီ လိုလားချက်များ၊ အမြင်များကို မည်သို့ မည်ပုံ တည်ဆောက်ယူသနည်း။ (၃) အခြေခံကျသော လုံခြုံရေးကဏ္ဍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု (ဝါ) စစ်တပ်နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း လျော့ချနိုင်မှု၊ မရှိသေးသရွေ့ လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ တန်ဖိုးနှုန်းစံများနှင့် ဦးစားပေးမှုဝါဒများကို နားလည်နိုင်ရန် အဆိုပါ ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်းများကို အထောက်အကူပြု မပြု။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန် ပမာဏကောက်နုတ်ချက်များကို James Scott (james.scott@yale.edu) နှင့် Min Zin (min_zin@berkeley.edu) တို့ထံသို့ ၂၀၁၅ မတ်လ ၂၀ နောက်ဆုံးထားပေးပို့ကြပါရန်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ဖတ်ကြား တင်ပြသည့် စာတမ်းများကို ပညာနီးနှောသုံးသပ်ပြီး လွှပ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသန ဂျာနယ် (Journal of Burma Scholarship) တွင် ရွေးချယ် ထည့်သွင်း ဖော်ပြပါမည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်မှ စာတမ်းပြုစုသူများ၏ သွားလာရေးနှင့် တည်းခိုစရိတ် ကုန်ကျမှုများကို တာဝန်ယူပါမည်။ ပညာနီးနှောသုံးသပ်ပြီး သုတေသနစာတမ်းများထဲမှ လွှပ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသန ဂျာနယ် စာစဉ်တွင် ဖော်ပြရန်ရွေးချယ်ခံရသော ပြည်တွင်းမှ စာတမ်းပြုစုသူများကို စာတမ်းရှင်တို့၏ အချိန်နှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် လျော်ညီစွာ ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်သွားပါမည်။

Memoirs of the Military Elite: Construction of History and Shared-Perception

Workshop Organizer: Min Zin

In 1980s, the late Aung Gyi—a top military general that played a crucial role in building the *Tatmadaw* in independent Burma—brought then-dictator Ne Win’s attention to an important element of modern Burmese politics. Aung Gyi noted that Burmese communists and their sympathizers, such as Thein Pe Myint and Thakin Tin Mya, had strongly influenced modern political discourse with their memoirs. This contrasted with state-sanctioned biographies such as “The Last Day of Thakin Than Tun,” which had little appeal for young political recruits. Aung Gyi made a plea to Ne Win to allow him and other *Tatmadaw* officers to write recollections of their lives. The dictator granted permission. Aung Gyi’s writings appeared in the magazine *Pai Phoo Hlwar*. These articles captured public imagination in late 1980s, and helped to create political conversations among political activists and veterans in the run up to the 1988 popular uprising.

The post-1988 military coup period disrupted the military officers’ personal reflection writings, and the government’s propaganda machine incessantly controlled the media. In the 1990s, Takatho Ne Win (not to be confused with dictator Ne Win), who was a personal assistant to the Independent hero Gen. Aung San, inspired many readers with his personal recollections of Aung San’s stories. In the 2000s, the retired General Chit Swe—a leader of the junta—wrote a series of autobiographies. Other generals followed suit. In the past two decades, at least two dozen figures ranging from General Tun Kyi to General Khin Nyunt to the late General Soe Win have published memoirs, either in form of autobiographies or interviews. To date, however, no scholarly initiative has analyzed contents of these memoirs.

This research project seeks to fill this gap. It attempts to understand various aspects of the military leadership: preferences, values, backgrounds, competitive and conflictual interactions, and how the military leadership has influenced Burma's modern history (specifically, political and economic outcomes). This “Memoir” project invites writers and scholars of Burma to contribute papers to a workshop, which is planned for April 2015. The three following research questions will guide the workshop: (1) Do these memoirs contain uniform and generalizable themes? (2) If so, how have the particular preferences and perceptions of military elites (i.e., authors of memoirs) been formed? (3) Do these memoirs help us understand the values and policy preferences of current and, presuming no fundamental security sector reform will be undertaken, future military leaders?

Please send paper abstracts by March 15, 2015 to James Scott at james.scott@yale.edu and Min Zin at min_zin@berkeley.edu to be considered for the workshop. The papers presented at the workshop will be peer-reviewed and eventually selected to be published in the *Journal of Burma Scholarship*. The project will cover the local travel and lodging expenses for the authors. The Burmese authors whose papers are selected to be published

in the first issue of the Journal of Burma Scholarship will receive an honorarium as a token of appreciation for their time and energy.